

MEDLEMSRAPPORTERING FOR Norsk Folkehjelp

For 2019

”En av Etisk handel Norges styrker er flerpartssamarbeidet.”

Til lesere av rapporten

En av Etisk handel Norges styrker er flerpartssamarbeidet. Her spiller medlemsorganisasjonene en viktig rolle ved å bidra med spisskompetanse og ressurser, ved å være pådrivere i rettighetsarbeid og politisk påvirkning, og ved å bidra til å styrke oppslutningen om etisk handel. I tillegg er organisasjonene forpliktet til å stille etiske krav i egne innkjøp.

Organisasjonene i Etisk handel Norge er ulike og har dermed også ulikt fokus. For eksempel er arbeidstakerorganisasjoners viktigste mål å styrke fagforeninger og arbeidstakers rettigheter, og i Etisk handel Norge kan de dele sin kompetanse om dette viktige temaet med andre medlemmer. Frivillige organisasjoner har verdifull kunnskap om lokale forhold i produsentland, de har lokale samarbeidspartnere, og de kan gjennomføre kampanjer for å skape bred oppmerksomhet. Arbeidsgiver- og interesseorganisasjoner kan ta tak i problemstillinger medlemmene har felles og slik initiere prosjekter på vegne av mange Etisk handel Norge-bedrifter.

Denne rapporteringsmalen er laget slik at den skal kunne brukes av alle organisasjoner som er medlemmer i Etisk handel Norge. Den enkelte organisasjons rolle og fokus vil bestemme hvor detaljert de enkelte spørsmål kan besvares.

Heidi Furustøl
Daglig leder Etisk handel Norge

Forord fra: **Henriette Killi Westhrin, NF generalsekretær**

Norsk Folkehjelp har vært medlemmer at Etisk handel Norge siden 2002. Det er oppløftende å se at stadig flere tar innover seg nødvendigheten av å ta etiske hensyn i egen virksomhet og leverandørkjede. Samtidig har vi enda en lang vei å gå. Norsk Folkehjelp ser på Etisk handel Norge som en alliert og samarbeidspartner i arbeidet for å fremme etisk handel. Vi har et mål om å ivareta etiske retningslinjer i våre programmer og vår daglige drift. Dette er et mål som krever kontinuerlig fokus og omstilling. Vi vil fortsette å holde dette høyt på agendaen både internt i egen organisasjon, og utad i vårt politiske påvirkningsarbeid ovenfor myndigheter og næringsliv.

Norsk Folkehjelp er arbeiderbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon. Vi deler fagbevegelsens verdier om samhold solidaritet og menneskeverd. Styrking av arbeidstakeres kollektive rettigheter er derfor spesielt viktig for oss. I 2020 har vi fortsatt arbeidet med å spre bevissthet om egne etiske retningslinjer i organisasjonen. Vi fortsetter vår aktive dialog og oppfølging rundt ansvarlige investeringer og menneskerettigheter og næringsliv i Norge. Vi har blant annet lansert en bank-kampanje for å opplyse kunder om hvordan deres fondsplasseringer bidro til var en suksess, og vi fikk gode tilbakemeldinger fra investorer og andre.

Vi ser fram til å fortsette samarbeidet med Etisk handel Norge.

Om organisasjonen

Organisasjonsnavn:

Norsk Folkehjelp

Type organisasjon:

Humanitær solidaritetsorganisasjon

Beskrivelse av organisasjonen:

Norsk Folkehjelp er fagbevegelsens humanitære solidaritetsorganisasjon. Vi jobber med internasjonalt utviklingsarbeid, humanitær minerydding, kriseforebyggende trening og begrenset nødhjelp til lokasjoner vi befinner oss. I Norge er fokusområder sanitet og redningstjeneste, solidaritets- og påvirkningsarbeid bl.a. med fokus på integrerings- og asylspørsmål. Norsk Folkehjelp har til enhver tid rundt 100 lag med ca. 13.000 medlemmer i Norge i tillegg til kollektive medlemmer under LO, og vi arbeider med ulike prosjekter i 39 land over hele verden under parolen "Solidaritet i praksis".

Organisasjonens størrelse:

Antall ansatte:

2 250

Omsetning (NOK):

1 000 000 000

Land som omfattes av prioriterte programmer/prosjekter:

Norsk Folkehjelp (NF) er til enhver tid tilstede i nærmere 40 land. I et flertall av disse støtter vi partnerorganisasjoner i deres arbeid med rettighetsbaserte prosjekter knyttet til f.eks. landrettigheter, ressursfordeling eller rettigheter i forbindelse med investeringer i land og naturressurser. Det legges spesiell vekt på rett og mulighet til organisering og politisk deltakelse, og NF tar i den forbindelse opp brudd på menneskerettigheter.

I andre deler av våre landprogram jobber vi for å kartlegge leverandører og produkter benyttet i våre prosjekter relatert til rydding av miner og klasebomber. Det fokuseres på større leverandører av konkrete varer/tjenester for risiko mot brudd på konvensjoner og retningslinjer i forbindelse med innkjøp basert på våre vedtatte etiske standarder. Videre fører NF en aktiv dialog og oppfølging rundt ansvarlige investeringer og aktivt statlig eierskap i Norge. NF har også vedtatt en etisk standard for innkjøps-, investerings- og markedsarbeid. NF har også egen retningslinje for antikorrupsjon til bruk i organisasjonen og mot partnere vi samarbeider med. I tillegg har NF etablert en definert varslingsrutine og verktøy for rapportering av brudd på disse retningslinjene.

Kontaktinformasjon for rapporten:

Kontaktperson: Ivar Aamodt

Tittel: Logistikk controller

Epost: ivara@npaid.org

Telefon: +47 9505 7740

Innmeldingsår i Etisk handel Norge:

2002

Forankring i organisasjonen

Beskriv hvordan etisk handel er forankret i organisasjonen:

Navn og stilling på øverste leder med etisk handel som en del av sitt hovedansvar:

Henriette Killi Westhrin, generalsekretær

Strategier og langtidsplaner som omhandler etisk handel:

- Norsk Folkehjelps etiske standarder for innkjøp, investering og innsamling av midler
- Internasjonal strategi 2015-2019 (rettighetsbasert fokus)

Annet

- NF Retningslinjer for innkjøp

Beskriv hva organisasjonen gjør for å kommunisere internt fokuset og innsatsen som følger av medlemskapet i Etisk handel Norge:

NF etiske standarder er tema i opplæring av ansatte som arbeider med anskaffelser og del av både personlig opplæring eller mer generelle seminarer med tematikk leverandørkjede, etikk, miljø og korrupsjon. Dette gjøres ved at vi presenterer rammeverket og diskuterer hensikt med standarden med praktiske eksempler for hvordan det er mulig å følge opp. For å hjelpe lokale landprogram har NF identifisert noen typiske produkt- og tjenesteområder hvor vi ønsker at ansatte skal følge med basert på vurderinger rundt risiko for brudd. I tillegg har vi kommunisert til landprogram om programmenes eget ansvar i vurdering av risiko i lokale leverandørkjeder.

NF gir støtte til partnere vi samarbeider med om rettighetsbaserte prosjekter, hvor våre ansatte bidrar med innspill rundt temaer som utenlandske investeringer, landrettigheter, rett til organisering, miljø, korrupsjon og mer.

Andre deler av den globale organisasjonen introduseres til etiske standarder og får veiledning til å vurdere risiko ved sporadiske innkjøp.

Prioriterte aktiviteter/mål i rapporteringsåret

Aktiviteter:	Status/framdrift
Bidra til et medlemsmøte i IEH om FNs veiledende prinsipper og næringslivets ansvar på konfliktområder	Planlagt med EH, men ikke gjennomført/utsatt til 2020
Publisere en rapport om Oljefondets investeringer i porteføljeselskaper i konfliktområder	Ferdigstilt - lansert april 2019 og presentert bl.a. for FN forum for menneskerettigheter og ansvarlig næringsliv.
Gjennomføre dialogmøter med norske aktører som har investeringer i porteføljeselskaper på okkupert område	Gjennomført primært med Oljefondet og ulike norske banker
Ferdigstille rutiner og rammeverk inkl. risikoverktøy - hvordan følge opp og i hvilket system	Ikke ferdigstilt

Prioriterte aktiviteter/mål for kommende rapporteringsår

Aktiviteter:

Ferdigstille risikoverktøy og implementere på globalt nivå

Lansering og oppfølging av bankkampanje for ansvarlige investeringer med fokus på okkuperte områder i Palestina

Dialogmøter med norske importører av forbruksvarer fra land med utfordrende arbeidsvilkår og menneskerettighetsutfordringer

Dialog med norske investorer og selskaper om konfliktskapende investeringer i utlandet

“Samfunnsansvar handler om mer enn ord og omdømme - det handler om solidaritet, likeverd og rettferdig behandling”

Photo: Flickr, ILO Better Work Programme

1. Styrking av rettigheter og oppslutning om etisk handel

Photo: Shutterstock

Styrking av arbeidstakeres rettigheter, menneskerettigheter, miljø og antikorrupsjon

Har organisasjonen i rapporteringsåret jobbet for å styrke arbeidstakeres rettigheter, menneskerettigheter, miljøhensyn eller antikorrupsjon utenfor Norge?

Ja

Hvis ja, beskriv kortfattet de viktigste prosjekter/programmer/tiltak:

Prosjekt/program/tiltak	Beskrivelse	Etiske krav som omfattes
Robertson Winery, Vinmonopolet og CSAAWU i Sør-Afrika	<p>Støtte til fagforeningen CSAAWU og deres krav overfor Robertson Winery og andre vingårder i Sør-Afrika. Samarbeid med Fellesforbundet om krav overfor Vinmonopolet - som tar inn vin fra Robertson. CSAAWU på møter i Norge og Sverige om saken.</p> <p>Vinmonopolet har inkludert ny klausul i anbudsdokumenter som omhandler organisasjonsrettigheter.</p>	☒ Fagorg. og kollektive forhandling. ☒ Diskriminering ☒ Brutal behandling ☒ Helse, miljø og sikkerhet ☒ Lønn ☒ Arbeidstid ☒ Marginaliserte befolkningsgrupp. ☒ Miljø
NORFUND-oppfølging	<p>Møter mellom NF med partnere fra Honduras (Padre Melo og Berta Caceres) og NORFUND (og SCATEC Solar) om manglende aktsomhet i deres program i Honduras.</p> <p>Informasjonsmøter om det samme på El og IT sitt landsmøte, og på andre møter i Oslo og i Bergen</p>	☐ Tvangsarbeid ☐ Fagorg. og kollektive forhandling. ☐ Barnearbeid ☐ Diskriminering ☒ Brutal behandling ☐ Helse, miljø og sikkerhet ☐ Lønn ☐ Arbeidstid ☐ Regulære ansettelser ☒ Marginaliserte befolkningsgrupp. ☒ Miljø ☐ Korrupsjon
Statkraft	<p>Dialogmøte med Statkraft om vannkraftsutbygging i Pilmaikenelva, Osorno, og konflikt med urfolk i Chile</p>	☒ Marginaliserte befolkningsgrupp.
Furukawa-saken	<p>Formidlet og belyst tilstander av moderne slaveri ved den japanskeide Furukawa-plantasjen i Ecuador.</p> <p>Arbeidstakerrettigheter i Ecuador under press og manglende myndighetsoppfølging av tilfellene.</p>	☒ Fagorg. og kollektive forhandling. ☒ Helse, miljø og sikkerhet ☒ Lønn ☒ Regulære ansettelser ☒ Marginaliserte befolkningsgrupp.

Prosjekt/program/tiltak	Beskrivelse	Etiske krav som omfattes
Center for Alliance of Labor and Human Rights (CENTRAL)	Samarbeidspartner for å styrke fokus på arbeidstakerrettigheter, arbeidstid og HMS i tekstilsindustrien i Kambodsja	☒ Fagorg. og kollektive forhandling. ☒ Helse, miljø og sikkerhet ☒ Lønn ☒ Arbeidstid ☒ Regulære ansettelses

Styrke oppslutningen om etisk handel

Har organisasjonen i rapporteringsåret gjort tiltak for å styrke oppslutningen om etisk handel:

Ja

Hvis ja, beskriv kortfattet de viktigste tiltakene:

Tiltak	Beskrivelse
Få flere norske kommuner til å ta hensyn til folkeretten og menneskerettigheter i sin innkjøps- og investeringspraksis.	Norsk Folkehjelp, sammen med Fagforbundet, har fortsatt arbeidet med å bistå partnere som har ønsket å få på plass kommunale vedtak på innkjøps- og investeringspraksis. Som følge av dette ble det bl.a. fattet vedtak mot kjøp av varer fra ulovlige bosettinger i Rælingen kommune og Innlandet fylkeskommune.

Deling av kompetanse og erfaringer

Har organisasjonen i rapporteringsåret delt kunnskap om eller erfaringer med etisk handel med bedrifter eller andre organisasjoner?

Ja

Hvis ja, gi en nærmere beskrivelse

Se over for prosjektet med Fagforbundet mot ulike banker og kommuner/fylkeskommuner.

2. Oppfølging av leverandører og samarbeidspartnere

Forankring av etiske krav hos leverandører og samarbeidspartnere

Oppgi en nettadresse til organisasjonens retningslinjer for etisk handel, eller legg dem ved:

<https://www.folkhjelp.no/Om-oss/Etikk/Etiske-standarder>

Beskriv hvordan kravene i retningslinjene blir formidlet til organisasjonens leverandører og samarbeidspartnere:

Vi inkluderer våre etiske standarder i større anbud med skriftlig aksept hvor det er rimelig å forvente at leverandører har forståelse og oversikt over eget arbeid og underleverandører. Fokus på forhold som korrupsjon og miljø med definerte retningslinjer og varslingskanaler rundt samarbeidsforholdet med både partnere, leverandører og egne ansatte.

Markedsavdeling sjekker bakgrunn og motivasjon før aksept av donasjoner eller sponsorkontrakter dersom det er sannsynlighet for brudd på våre standarder eller andre uetiske forhold hos donor.

Screening av nye leverandører og samarbeidspartnere

Beskriv hvordan organisasjonen innlemmer hensynet til etisk handel når nye leverandører og samarbeidspartnere velges:

Alle større leverandører har krav til å fylle i NF leverandørskjema, hvor referanse til våre etiske retningslinjer, og vår tilgang til å foreta uanmeldt revisjon eller la eksterne interessenter foreta dette på våre vegne, er beskrevet.

Markedsavdelingen har innført kontroll med alle donasjoner eller samarbeidsavtaler over kr. 10.000, og fondsmegler er gjort kjent med krav til forvaltning av NFs frie midler.

Mer formalisert kartlegging av nye donorer og partnere til våre prosjekter for å vurdere risiko og forbedringspotensialer med NF partnerskap.

Oversikt over eksisterende leverandørkjede

Beskriv hva organisasjonen har gjort for å kartlegge risiko for brudd på retningslinjene for etisk handel til de viktigste varer og tjenester som kjøpes inn?

Mye av våre løpende innkjøp gjøres lokalt og er små i omfang. Med veldig ulike leverandører for dette legges det vekt på å sikre mot risiko i følgende prioriterte leveranseområder:

- Tekstil-, beskyttelses- og arbeidsuniform artikler,
- Profileringsartikler,
- Vakt-, rengjørings- og vedlikeholdstjenester,
- Trykk- og distribusjonstjenester,
- Lokale konstruksjons- og byggetjenester,
- Hotell- og konferanseleveranser
- Lokalt vurderte risikoleverandører i enheter utfra etiske standarder.

Innen disse områder skal det normalt sjekkes for arbeidsforhold, tariffønn/avtaler og andre forhold i leveransekjeden via leverandørskjema og opplysning om hvilke etiske standarder de følger i forespørsler mv.

I tillegg gjør vårt prosjektarbeide at vi har fokus på norske investeringer og handelsrelasjoner i utlandet med tanke på bl.a. land- og ressursrettigheter.

Hvis kartlagt, beskriv de viktigste utfordringene som er identifisert. Beskriv spesielt:

Hvilke produsentland som anses å være knyttet til høyest risiko:

Kina, Cambodia, Laos, Myanmar, Vietnam, Thailand, Tyrkia, Zimbabwe, Kenya, Sør-Afrika og India. Til en viss grad nå fokus på latin-amerikanske leverandører rundt Colombia/Ecuador.

Hvilke etiske krav som er mest utsatt for brudd:

HMS, lønn/arbeidstid, barnarbeid, organisering- og forhandlingsrett, korrupsjon og inhumane arbeidsforhold.

Tiltak for å redusere risiko og oppnå forbedringer

Beskriv hvilke tiltak organisasjonen har gjennomført for å redusere risikoen for brudd på retningslinjene for etisk handel og bidra til forbedringer:

- Intern kompetansebygging av ansatte involvert i innkjøp og prosjektilplementering
- Innlemmelse av etiske standarder i større anbud, kontrakter og avtaler
- Bevisstgjøring av ansatte og leverandører involvert i investerings- og markedsarbeidet

Kontakt:

Norsk Folkehjelp

Ivar Aamodt

ivara@npaid.org

+47 9505 7740